

Az Operaház terveiről

Az évad hátralevő eseményeiről, továbbá az 1986-87-es évad terveiről: bemutatókról, felújításokról, külföldi vendégzereplésekről, vendégművészek fellépéséről és a bérletezésről tájékoztatták a Magyar Állami Operaház vezetői az újságírókat szerdán a dalszínház épületében.

Mihály András igazgató elmondta: május 1-jén és 13-án kettős szereposztásban — Vlagyimir Vasziljev koreográfiájával és betanításában — mutatják be a Molcsan — zenéjére készült *Macbeth* című baletet. Május 29-én és 30-án az Erkel Színház közönsége ismét láthatja A „Bahcsiszeraji szökőkút”-at, Aszafjev — Zaharov baletjét Hamala Irén tanítotja be.

A *Carmen* című opera Don Joséjéért Mario Malagnini, fiatal olasz tenorista május 6-án az Erkel Színházban, az Anyegin Lenszkij szerepében Margita István, a Kassai Operaház művésze május 11-én a Magyar Állami Operaházban lép fel; május 25-én az Erkel Színházban Giacomo Aragall éneklő *„Alarcosbál”* Ricardóját; május 28-án pedig az *„Aida”* Radamesének jelmezét Lando Bartolini ölti magára az Erkel Színházban.

Az évad az Operaházban június 21-én a *„Fidelio”*-val, az Erkel Színházban június 15-én *„A seviliai borbély”* előadásával zárul. A Balett Intézet vizsgaelőadása június 9-én, a Zeneművészeti Főiskola vizsganapja június 14-én lesz az Operaházban.

Kiállítási napló

Receptek

1. SZÁMÚ RECEPT: Járj különböző szabad iskolákba, képezd magad jobbnál jobb mestereknél. Válaszd ki hazánk egyik legszebb, természeti látványokban gazdag vidékét. Egyik szemeddel próbáld összebékíteni a posztimpreszionista hagyományokat és a modern törekvéseket, a másikkal pártázd meg a piacot. Így megszülethetnek azok a Balaton-felvidék-ihlette tájbrázolások, amelyek nem kiemelkedően hagyományosak, de nem is forradalmian korszerűek; az úttörő törekvések közé sem sorolhatók, ám kétségtelenül hatásosak, oltottak, hangulatosak — a mai lakásokban diszítőszerepüket tisztes szinten eljáthatják. Ha e recept előírásait betartod, kiállítási lehetőséghez juthatsz, akár a Képcsarnok szegedi Gulácsy Lajos Termében, és szerencsés esetben, munkádnak kézzel fogható eredménye is lesz. Ugy, ahogy azt *Andráskó István* tette, akinek bemutatója még ezen a héten látható a Káráz utcai üzletben.

Kétségtelen tény, hogy *Andráskó* rutinos, izléses festő. Csak annyira nagyvonalú, amit elbir a fizetőképesség kereslettel fölépítő vásárló, de még annyira hanyag, hogy nem kiabál ki az otthoni gyűjteményekből; csak annyira modern, amennyit enged számára nosztalgizáló énje. *Monet* impresszionista vibrálása, éppúgy fölfedezhető képein,

mint *Bernáth Aurél* téli vízióinak élményei vagy *id. Benedek Jenő* metafizikus kísérletei. A fő gond, hogy ezek szinte mindegyik képen ugyanolyan intenzitással vannak jelen, így aztán a tárlat meglehetősen egysíkú, unalmas. A recept mégis becsap: túlságosan sokféle eredményt vár, s így nem képes egyetlen igazi értéket teremteni.

2. SZÁMÚ RECEPT: Mérd föl az egyik legnagyobb vidéki múzeum több mint százszázados festészeti gyűjteményét, mérlegeld az eddigi gyűjtőmunka eredményeit, és a jelen feladatát igazítsd a korszerű mecénásság, a múzeumi specifikum és a hazai törekvések koordinátiához. S ha ebben a rendszerben értékes festményre akadsz, vásárolj meg, gyarapítsd vele a múzeum szellemi kincsesládát.

Hogy ez a recept bevált, arra a Móra Ferenc Múzeum Horváth Mihály Utcai Képtárában rendezett *Kortárs paletta* című bemutató szolgált bizonyítékul, ahol az elmúlt években vásárolt festmények kerültek közönség elé. Most forgattam a múzeum legutóbbi évkönyvét, amelyben a közelmúltban elhunyt *Szelesi Zoltán* tekintette át az intézmény festészeti gyűjteményét. Ebben olvasom a következőket: „... az itt őrzendő gazdag képgyűjtemény mellett képpen dokumentálja Tiszaparti városunk százados múltú piktorális fejlődését

és azt a státuszát, melyet hazai ábrázolóművészetünk egészében betölt. A... kollektív... lehetővé teszi, hogy a szakemberek rá tudjanak mutatni azokra a színlakra, melyek Szeged képzőművészetét a modern magyar festészet alakulásával összekötik.” A tanulmány azt is bizonyítja, hogy egészen az elmúlt időszakig a szegedi múzeum festészeti gyűjteményét alig-alig gazdagították a hazai piktorát meghatározó kortárs művészek alkotásai.

A mostani bemutató 17 művésze újítja tájékozódást reprezentál: olyan alkotók művei gazdagítják a Móra Ferenc Múzeum anyagát, akik iskolateremtő mesterek (*Kokas Ignác, Dienes Gábor, Kovács Péter, Sváb Lajos, Galambos Tamás, Fischer Ernő, Nagy Gábor, Főth Ernő*). S nekik is jelentős és nem periferális munkái kerültek szegedi tulajdonba, gondoljunk csak *Dienes Gábor* Idegenek, *Nagy Gábor* Arnyék, *Kokas Ignác* Ginza-pusztai világ, *Kovács Péter* Viszony, *Sváb Lajos* Bohócok tánc, *Fischer Ernő* Vitorlások vagy *Galambos Tamás* A Nagy Kormányos gyermekjátékából oimű képre. A válogatás nem karozza magát egyféle stílushoz, valamilyen merev szemponthoz, hanem értékre orientál, művekre figyel. Így aztán rendkívül gazdag a színkép, hiszen *Kontraszty László* puha konstruktívizmusát *Kovács László* groteszk képein át, *Tóth László* Bartók-idéző szimbolizmusáig sokféle a kifejezőmód. A szegedi piktorát *Novák András* és *Pataki Ferenc* festményei képviselik.

Ugy tűnik, egyre gazdagabb és karakteresebben jelentkezik egy, a kortárs magyar művészetet reprezentáló szegedi gyűjtemény, mely — reményeink szerint — a felújítandó múzeum-épületben önálló és állandó bemutató fórumot kap. Hozzáegíthet valamennyiünket egy értékes pontú tájékozódáshoz.

Nincs kettő négy nélkül

Színes, szinkronizált olasz film. Írta: Marcotullio Barboni. Fényképezte: Silvano Ippoliti. Zene: Franco Micalizzi. Rendezte: E. B. Clucher. Főbb szereplők: Bud Spencer, Terence Hill.

A címről csak annyit: szerintem ugyan van, hacsak Freud tanítását nem vesszük figyelembe, miszerint minden szexuális aktus voltaképpen úgy kell tekinteni, mint amiben négyen vesznek részt. A legújabb *Bud Spencer—Terence Hill* attrakció viszont arról győzhet meg bárkit, hogy kettő tényleg nem lehet négy nélkül — merthogy, a finoman fogalmazva több mint örökzöld „kettő”, azaz doppelgänger-eljárást választja középpontj... (minek nevezük?) mondjuk jóindulattal: motívumának.

A hasonmások imígyen kettőcskén léteznek, s eme, a főszereplők neve által egyértelműen meghatározott műfajú és fajsúlyú alkotás csupán amiatt jobb egy-két fokkal az eddigi látott ikerdaraboknál, mert a létező legvégső határig, meglehetősen következetességgel kihasználja az alleregomatika valamennyi kisiskolás, de annál hatékonyabb fogását. Végére is nemcsak az újszülöttek, de a mozinézőknek is lehet idővel minden vicc új, legfőképp akkor, ha el is akarja hinni, hogy valóban új, jó, tehát élvezetes, szellemes-könnyed mindaz, amit lát.

Szokás szerint most is vállalva a fölháborodás ódiáját, teljesen szubjektíve kénytelen vagyok kijelenteni: úgy az első harminc-negyen percig még élvezni is tudtam a *Nincs kettő négy nélkül* című, a film történet klasszikusai közé várhatóan nem túl nagy

valószínűséggel besorolható művet. A szövegek ugyanis mintha icpicit eredetibbnek tünnek volna, a figurák, no meg az egész hacacaré, valamicskével több szürkeálmánybéli erőfeszítést föltételezőnek tetszett. Jó üzleti érzékkel persze most is kihasználva, amit a jónép „ehet” *Bud* és *Terence* figuráján: ezek a fickók hihetetlenül lezserek, ezzel párhuzamosan erősebbek, mint *Kinizsi Pál*, nagyvonalúbbak mint *Simon Templar* fénykorában, és nem vetnek meg semmiféle zsigeri örömet, miként a régi rómaiak. Vagyis, nagyjából pontosan olyanok, amilyenek kamaszkori álmainkban, öntetszelgő vágyakozásaink gyermek csúcspontján lenni szerettünk volna. Nagy bunyós, nagyevő, jópofa, vagányul felelőtlen és amolyan „eszem a szívet, de aranyos”-módra linkóci pasasok — hogy egy új élet-ideál rejtejt (vagy nem is nagyon rejtejt?) megtestesülése, azon meg kár is tovább meditálni. Hagyjuk ezt meg a szociológusoknak, az íróknak, a kritikusoknak és egyéb, sommásan „semmittevő naplopóknak” minősített elemeknek, már amennyire a *Bud Spencer*-rajongók vélhetően tekintélyes része aposztrofálja e gyanús alakokat.

Az ugyan igaz, hogy az említett félóráska elteltével ez a filmes elmeszélésmény sem különb a Deákne moziánál, de hát, azt hiszem, ez az a pont, ami inentől kezdve már az égvilágon senkit sem érdekel. Hát itt, akkor abba is lehet hagyni. Ja, még csak annyit — mint amikor a korábbi (másféle) bálvány, *Colombo* az ajtóból visszafordul — hogy a cimbéli, matematikai jellegű kinyilatkoztatást a főhősökhöz méltó nagyvonalúsággal el

lehet fogadni. Kettő valóban nincs négy nélkül, akárcsak tizenkilenc húsz nélkül. Es így tovább. Alkalmazott matematika, buffogó öklöncsapásokkal, 2847 méternyi hosszan, kopthár nélkül.

Domonkos László

Tandi Lajos

„Mert szép a fiatal, de a vén nagyszerű”

Schmidt Andrea felvétele

A cimbéli versidézett igaz tartalmáról tegnap, szerdán a mórakalmi házasságkötő teremben megtartott bensőséges ünnepségen győződhetek meg a résztvevők. *Kovács Lajos* bácsit századik születésnapján köszöntötték hozzátartozói, ismerősei és a Község vezetői. A nehéz életút, a közösségért végzett sok évtizedes munka elismerésére jó alkalom volt a mostani. A virágcsokrok és ajándékok mellett kitüntetésre is futotta. *Kovács Zoltán* tüzoltó alezredes, megyei parancsnok a Hazá Szolgálatáért érdemérem arany fokozatát nyújtotta át a megilletődött, idős embernek, aki a helyi önkéntes tűzoltóegyesület alapító tagja volt, s ezen a napon is ezt az egyenruhát viselte. Képviselet: gyűlnek a megbecsülés virágcsokrai

A rák ellen - az emberért

Évekkel ezelőtt beszélni se akartunk róla, csak suttogva, részvételi arccal adtuk egymásnak a hírt, ha környezetünkben valakit elvitt a rák. Aztán kezdett oldódni a végzetesnek tartott betegség misztériuma: egyre több szakcikk látott napvilágot a napi és hetilapokban sorozatos jelentetett meg róla a Délmagyar is. Egyre többet tud a laikus is a kór természetéről, kezelésének módjáról, s ami a fő: megelőzhetőségéről, a korai főlismerés jelentőségéről, ám mégsem eleget. Amikor széles körben tudott, mert balgaság lenne titkolni: hazánk halálozási mutatói egyre emelkednek, s a gyakoriság tekintetében már első helyre kerültünk, meghozzá mi veszítjük el a legtöbb embert élete delén, akkor már nem elég a tájékozottság, a pusztá szó. Nem elég csupán ismernünk az adatokat: meggyőző erejükre támaszkodniuk kell a tenni-vágyóknak, ha a rák ellen akarnak hadba vonulni, s harcos társakat toborozni.

Ma Magyarországon minden ötödik emberéletet valamilyen daganatos betegség olt ki. Évente 35-38 ezer új megbetegedés fordul elő, s jelenleg mintegy 200 ezer daganatos beteg él közöttünk. Cselekedni érdekükben, önmagunkért, a jövőért — kiáltó kötelesség. Több annál, mint amire az egészségügy képes.

A szegedi rádiót és tévét is hallgató olvasó értesült már arról, hogy tettekre kész fiatal festőművészek és egészségügyi dolgozók kezdeményezésére — az Állami Ifjúsági Bizottság felügyelete alatt — társadalmi alapítvány jött létre a hazai rákellenes küzdelem támogatására. A jótékony célú alapítvány nyitott mindenki számára, aki céljaival egyetért, anyagi eszközeit támogatni kívánja, vagy társadalmi munkáját ajánlja föl az ügy érdekében.

Van azonban egy számkunkra, itt Szegeden élő, számára különösen figyelemre méltó lehetőség is. Az alapítók így fogalmazták ezt meg: „Azon csatlakozó áll lampolgar vagy jogi személy, aki a jelen alapítvány-rendelés céljaival egyetért, de az alapítványi javak felhasználása tekintetében külön kikötésekkel kíván élni, úgy „csatlakozó” alapítvány-rendelés”-ét közokiratba kell foglalnia.” Magyarán ez azt jelenti, ha történetesen itt Szegeden is megmozdul valami — mert hogy már meg is mozdult —, maga a város is alapítványtevő lehet. Azaz: megfelelő méretű összefogással elérhetjük, hogy az itt följajánlott és összegyűlt javak itt maradjanak, az itt élő emberek egészségét szolgálják. Nem titkolt szándéka ez az MSZMP Szeged megyei városi tanács IV. alapszervezetének, amelynek tagjai városunkban elsőként léptek az alapítvány támogatónak sorába. Az előzmények: januári taggyűlésen született meg a határozat. Azóta tárgyalta a tanács vezetőivel, fölvevették a kapcsolatot az alapítókkal és az Állami Ifjúsági Bizottsággal, s márciusban Papp Gyula, a városi tanács elnöke, *Csikós Ferenc* vb-titkár, és *Csigó Tibor* városi főorvos fogadta az egyik alapítót, *Farkas Ilnót*, az onkológiai intézet orvosát. Azóta — a célok, a lehetőségek ismeretében — az alapszervezet csatlakozási fölhívással fordult a város mintegy 500 más alapszervezetéhez. De számitanak az egész lakosság cselekvő együttérzésére is, hiszen ennél hasznosabb ügyet aligha szolgálhatunk, elvégre önmagunk, hozzátartozóink közvetlen ismerősein egészségéről van szó.

A helyi tettekre készségre nemcsak a gyors reagálás, a körültekintő tájékozódás a jellemző, hanem a felelősségteljes szervező és összehangoló munka is. A IV. alapszervezet titkára, *Oravecz István* né a népfőnt, a KISZ, a Vöröskereszt és az szmt képviselői koordinációs megbeszélést tartottak a napokban, hogy elosszák egymás közt a teendőket. Vannak tehát vállalkozó emberek, akik szerveznek, irányítanak, koordinálnak. A fölhívás után már jelentkezett a *Csomiép leányvállalata*, az *Építőipari Fuvarozó Vállalat*, foglalkoznak a csatlakozás gondolatával. Folyanak a tárgyalások arról, hogy a Volán esetleg egy kiselejtezett buszt bocsátana a város rendelkezésére, melyet a Dégáz szakemberei rendbehoznának, a tanács pedig megfelelő onkológiai műszerekkel berendezné. A közös erőfeszítéssel létrehozott szűrőbusz helyükbe mehetne azoknak is, akik maguktól aligha merésznék átlépni ezért a rendelő küszöbét. Az ipari vásár igazgatósága azon töri a fejét, hogy vajon nem sértené-e az önkénység elvét, ha nyáron „rétenének” még öt forintot — az alapítvány javára — a vásári belépők árára. Személyes véleményem: ez a legkevésbé, amit egy-egy ember zokszó nélkül fölfeladhat az egészség oltárán, s tömegében mégiscsak gyarapítana azt a már meglévő 10 ezer forintot, amelyet eddig egyes intézmények adtak össze e célból.

Egyelőre ennyit tudunk a szegediek „mozgolódásáról”. S hogy hozzásegítsem a még vacillálókat a helyes döntéshez, végezetül álljon itt, ami mindenre fordítható a följajánlott pénz és munka. A cél a rosszindulatú megbetegedések terjedésének növekedési ütemének visszaszorítása, a megsebezett betegek és halálozások számának mielőbbi, erőteljes csökkentése. Ennek érdekében ajánlatos meghatározni a rákkeltő tényezőket, s szorgalmazni kell, hogy a felelősök kiiktassák őket életünkben. Továbbra is nélkülözhetetlen a betegséggel kapcsolatos tudnivalók széleskörű terjesztése, az egészséges életmódra nevelés. Az alapítvány közvetlenül segíti az egészségügy hatékony munkáját is: támogatja a megelőzést, a szűrést, a gyógyító és kutatómunkát, a nemzetközi tapasztalatcserét és a gyógyultak rehabilitációját is. Mindehhez pénz kell és munka. Több mint amennyit az egészségügy adni képes. Egy város, egy megye, egy ország lakóinak összefogása szükséges ahhoz, hogy az ember és a rák csatájából mi kerüljünk ki győztesen.

Chikán Ágnes

Kongresszus Budapesten

Budapesten rendezik meg a XIV. Nemzetközi Rák-kongresszust augusztus 21. és 27. között — jelentették be azon a sajtókonferencián, amelyet szerdán tartottak a Parlamentben. A tájékoztató *Bányász Rezső* államtitkárnak, a Minisztertanács Tájékoztatói Hivatala elnökének megnyitója után *dr. Lapis Károly*, a SOTE I. Körbonctani és Kísérleti Rákkutató Intézetének igazgatója, a kongresszus elnöke, *dr. Eckhardt Sándor*, az Országos Onkológiai Intézet főigazgató-főorvosa, a kongresszus főtitkára és *dr. Gyenes György*, az Országos Onkológiai Intézet főigazgató-főorvoshelyettese, a kongresszus alelnöke ismertette a nagyszabású rendezvény programját